

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

je in de krant kunt lezen. Nu, dan heb ik het nog niet zo slecht gedaan. Zo praat men buiten de kerk.

En soms zegt men: Ik zou niet weten waar ik bang voor zou moeten zijn. Als er een God is dan weet Hij dat ik in ieder geval geprobeerd heb er van te maken wat er van te maken was. Ik was niet volmaakt, maar dat is geen mens.

In de kerk praten we zo niet. Want dan weten we, dan horen we, dat God van ons zegt dat het hier van binnen niet deugt. En dat het gedichtsel, de structuur van ons hart, van ons innerlijk, van onze jeugd af boos is.

Maar toch voeren we ergens een bepaalde strijd, al geven we het andere namen, en al praten we er anders over, toch proberen wij ook op een bepaalde manier God genoegdoening te geven. Wij stemmen grif toe dat we dat allemaal niet volmaakt kunnen onderhouden. En zeker als er over de wet gesproken wordt in het laatste stuk van de catechismus, waar het gaat om de dankbaarheid, en om de echte geestelijke bedoeling van de wet. Nu ja, dan kun je moeilijk zeggen dat het wel goed zit. En toch, diep in ons hart zijn we bezig om op de een of andere manier toch aannemelijk te zijn voor de Heere God.

We vragen ons af, als het gaat om de overtreding van de geboden: Wil ik dat nu? Ja, eigenlijk niet. Eigenlijk wil ik het niet. Of wil ik het nu wel? Ja, God wil natuurlijk dat ik eerst zover ben dat ik het niet meer wil. Als ik het nu niet meer wil, overtreden van Gods wet, als ik nu echt niet meer begeren en niet stelen en niet dit, niet dat meer wil, als ik nu echt niet meer wil, dan zal de genade in mijn hart komen. Dan zal de rust in mijn hart komen en de vrede. En zo voert dan een mens een verborgen strijd waarbij hij elke keer weer onderste boven gaat. Waarbij hij weer niet tot rust kan komen. En elke keer als er wat is zit hij met die moeilijke vraag: Ja, waarom heb ik dat nu gedaan? Of, waarom heb ik dat nu gezegd? Of, waarom heb ik nu zo akelig, zo verkeerd, zo zondig gedacht?

Wil je dat nu? En dan ga je wéér op zoek. En dan ga je zoeken in de zin van: Of dat er nog iets in je is dat dat niet wil. En dan heb je het ook weer moeilijk. Want dan zeggen ze van binnen: Iets wat je niet wil dat doe je toch niet? Je gaat toch niet je vinger in het vuur steken? Laten we zeggen: Je steekt je vinger wel in de koekjestrommel, maar dat doet geen pijn. Maar je gaat je vinger toch niet in het vuur steken, dat wil je toch niet? Want daar heb je toch niets aan. Dan bezorg je jezelf toch alleen maar pijn? Waarom doe je het dan? Zie je wel dat je een huichelaar bent, dat het niet écht is? Er staat toch in de Bijbel: De boom, die moet goed zijn, hier moet het goed zijn, nu, dan komt het wel in orde. Maar als dát niet deugt, als de binnenkant niet deugt, hoe zal het dan aan de buitenkant kloppen?

Ja, zo is een mens voortdurend in de weer. En dat zeg ik niet zo in het algemeen, dat zeg ik bij mezelf vandaan. Het komt wel in een andere vorm misschien. Nogmaals, wij praten er niet zo cru over, maar we zijn er toch allemaal wel een klein beetje van overtuigd: Als ik nu maar het goede wil. Dan zal misschien God de wil voor de daad nemen. Dan zal God zeggen: Hij heeft wel fouten gemaakt, en hij heeft wel overtredingen gedaan maar, ja, hij was ergens een slachtoffer. Door de omstandigheden, door de uitdagingen, door de verleidingen, door eigen zwakheid is hij daartoe gekomen, maar hij wilde het eigenlijk niet.

Zo denken wij toch ook vaak, als het over elkaar gaat. Wil je dat nu echt? Wil je dat nu

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

echt, zeggen we dan. Is er dan niet een stemmetje in je hart dat zegt: Ja maar, dat mag niet. Ja goed. Laten we nu veronderstellen dat dat stemmetje er is dat zegt: Dat mag niet, dat moet je niet doen. Maar, daarmee heb je nog geen liefde in je hart. Daarmee heb je nog niet de vanzelfsprekendheid om te doen wat je graag wil. De liefde.

Als je geen liefde voor iemand hebt, dan valt het niet mee om nu echt iets van harte te doen voor hem of haar. Dus ja, dat stemmetje dat kan natuurlijk ook een stuk onrust zijn van, denk er om, straks krijg je je straf. Want God zal ieder werk in het gericht brengen, alles wat de mens gedaan heeft hier op aarde, hetzij goed of hetzij kwaad. Want wij moeten allen geopenbaard worden voor die rechterstoel van de Heere Jezus Christus. En dat is waar. Maar daarmee heb je, nogmaals, nog geen liefde. En er moet toch liefde zijn. Er moet liefde zijn.

Als dat kleine kind wat ondeugend geweest is, en wat het probeert goed te maken door moeder een cadeautje te geven, een bosje bloemen of een bloemetje buiten geplukt, of een half verformfaaid rolletje drop of wat dan ook, dan zit daar nog iets achter. Dan zou je zeggen: Liefde. Dat kind wil toch laten voelen: Moeder ik vind je lief, en ja, ik wil dat laten merken dat ik je lief vind. Al doet dat kind dat dan op zijn manier. Kijk, dan zou je nog zeggen dat moeder kan uiten: Je bent toch mijn lieve kind, in mijn armen. Kom in mijn armen! Dat ze niet zozeer naar dat verformfaaide rolletje of bloemetje kijkt, maar dat ze naar het kind kijkt. En dat ze merkt, daar is aanhankelijkheid, daar is liefde.

Maar als dat er nu niet is, wat dan? Als dat kind misschien ook wel probeert gehoorzaam te zijn. Want anders dan doet moeder of vader dit of dat. Dan krijg ik straf, dan moet ik vroeg naar bed. En dat kind dat loopt daar als een robot, als een soort automaat door het huis heen. Misschien zegt een ander wel: Dat is toch een gehoorzaam kind, en dat is toch bijzonder. Dat kind doet alles wat ik zeg. Maar als er nu geen liefde is. En als dat kind misschien stilletjes denkt: Ik wou dat mijn vader en moeder maar dood waren, dan was ik er af. Of: Ik wou dat ik maar vast zo en zo oud was, dan kon ik weg. Wat zegt dan zo'n uitwendig zichtbaar gehoorzaamheidsbetoon? Dat is het niet. Dat voel je ook aan.

Je kunt hooguit zo ver komen als die oudste zoon, die zei: Het is wat, ik heb altijd alles gedaan voor je, en je hebt me nog nooit een bokje gegeven om met mijn vrienden vrolijk te zijn. En nu is die broer thuisgekomen, en nu heb je alles gegeven. Het gemeste kalf, nieuwe kleren, een ring en schoenen, en noem maar op. Die vader die zei: Kind, nu ben je zo lang bij me geweest, maar je weet toch wel dat alles wat van mij is, is ook van jou? Hoe heb jij daar dan toch tegenaan gekeken? Hoe heb je daar toch onder geleefd en gedacht? Heb jij gedacht dat je het, ja, op de een of andere manier nog verdienen moet? Kom joh, wees blij. Kom lekker eten. Wees blij dat je broer die dood was weer levend is. En dat hij verloren was en dat hij weer terecht is.

Ja liefde. Tjonge, jonge, wat loopt een mens toch aan alle kanten vast. Ik zei: Ja kijk, een mens die kan wel strijden en in de kerk rechtzinnig zijn, en zeggen: Ja, dat kunnen we niet onderhouden, dat kunnen we niet. Maar geloven we dat nu echt? Geloven we dat nu echt? Geloven we nu echt ook - en nu gaan we nog een stapje verder - dat met eerbied gesproken, dát niet de voorwaarde is: Dat je zalig wordt als je eerst maar het goede wil. En dat je eerst maar een goed hart moet hebben. En dat je eerst maar gewillig bent om de geboden van God te onderhouden. Al kun je het dan niet, maar dat

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

je het in ieder geval probeert. En dat God dan zegt: Ach ja, je bent toch een lieve jongen hoor, ja, de kern van jou is goed, dat zie Ik. De kern is goed. En daarom zal Ik jou toch maar vergeving schenken. En Ik zal jou toch maar zalig maken. Want uiteindelijk willen we allebei precies hetzelfde, God en jij.

Zo komen wij er niet uit. Maar wat dan? Wat dan?

Nu komt dat tiende gebod, en dan zou je zeggen: Nu ja, dat is het dan, nu ja, dat laatste stukje nog. Eerst gaat het allemaal over wat je moet doen of niet moet doen. Wat je niet mag doen. En dan tenslotte komt het gebod en zegt: Ja maar, dat is goed, maar je moet het ook niet in gedáchten doen. Je moet het ook niet begéren. 'Gij zult niet begeren wat van uw naaste is'.

Nu, vooral als het goed gaat, dan lijkt dat niet zo moeilijk te zijn. Op het eerste, het allereerste gehoor. Je hebt mensen, die proberen er een verdieping aan te geven, en die zeggen: Ja maar om nu helemaal niets meer te begeren, helemaal niets meer. Dat je zo als het ware op een punt komt dat je in God verzinkt. Dat doen de geestdrijvers, de mystieken, de mystici. Je mag niet meer begeren. Maar ik denk dat we daar ook niet mee uit de voeten kunnen in de praktijk van het leven. Want de Bijbel is vol van allerlei begeerten, ook goede begeerten.

Om naar de kerk te gaan bijvoorbeeld, het huis van de Heere. Om te zingen. Om een vrouw te krijgen, om een man te krijgen, om kinderen te krijgen. Om verlost te worden van dit of van dat. We bidden het. De Heere die leert ons ook begeren: Ons dagelijks brood, verlossing van de boze, en noem maar op.

Dus ja, om nu te stellen dat een mens van vlees en bloed, laten we zeggen een gewoon mens door God gemaakt, dat een mens nu niets meer begeren mag. En dat dat nu het toppunt is van geestelijkheid dat je niets meer bent, je bestaat eigenlijk niet meer, maar je vloeit zo over in God. Nu, ik zou toch niet die kant uit willen gaan. Om dan te zeggen: Ik begeer geen hemel, ik begeer geen hel, niets-niets-niets, God-God-God! Dat is alles. Ik denk ook dat dat de bestémming van een mens niet is. Dat is God alleen. Van God belijden wij: Hij is volzalig in Zichzelf. Dat wil zeggen: Hij heeft niet iets anders nodig om gelukkig, om tevreden, om God te zijn. Maar dat kun je van een mens niet zeggen. Een mens heeft wel nodig God en een naaste, en nog zoveel andere dingen. Nee, die kant zou ik toch ook niet uit willen gaan. Ik zou het liefst zo concreet mogelijk bij dit gebod willen blijven, zoals het ons omschreven staat.

Nu zijn er die zeggen: Het gaat hier niet zozeer om het begeren, het gaat om het nemen. Want heel de wet is concreet. Het gaat over daden. Over doen, over niet doen. En ook dat laatste gebod dat zegt ons: Je moet je hand niet uitstrekken naar het huis, de vrouw, het goed van je naaste.

Ja, wat daarvan te zeggen. Ik denk dat taalkundig gezien, dat best mogelijk is. Zoals sommigen dat hebben weergegeven, je mag je hand niet uitsteken. Maar, ik twijfel er niet aan, ook gezien wat ons is voorgelezen uit Romeinen 7, dat het tiende gebod ook een toelichting geeft op de áchtergrond van die uitgestoken hand. De drijfveer. Want een mens is toch geen automaat. Hij neemt iets voor, hij bedenkt iets, hij wil iets. En waar hij de kans krijgt probeert hij dat te verwezenlijken. Je hebt een voorstelling eerst

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

hoe je dit of dat wilt maken, en dan ga je het maken. Je wilt graag iets hebben, dat en dat, dat zit in je gedachten, maar nu moet je het geld nog bij elkaar zien te krijgen. Dus, je gaat iets doen. Je gaat een krant lopen, of je gaat zaterdags werken. En als je dan alles bij elkaar hebt, dan ga je het echt kopen, halen. Maar voel je, dat is een verhaal. Dat is een verhaal, dat begint ergens, en dat leidt ergens heen.

En ik denk, of ik geloof dat dat ook de achtergrond is van het tiende gebod. Want er is al sprake geweest van 'gij zult niet stelen, gij zult geen vals getuigenis geven, gij zult niet doodslaan'. Dat is al genoemd. En daarom geloof ik dat dat tiende gebod als het ware het hele gebeuren beoogt. Alles, zoals het in ons groeit in onze gedachten, en een weg zoekt naar buiten in de vorm van daden.

Ik zei, neem nu dat tiende gebod. Dan zeg je: Ja hoor eens, je moet tevreden zijn. En veel mensen zeggen dat ook: Nu, ik ben niet rijk hoor, maar ik ben er tevreden mee. Laat een ander maar dit en laat een ander maar dat. Nu, dat is dan wel het toppunt, zou je zeggen, van tevredenheid. En ik gun het een ander best. Dat het hem goed gaat, dat hij gelukkig is, enzovoorts. Heel tevreden. Nou dan?

Ja, hoe kom je er nu uit? Ik keer nog eens terug naar het begin.

Buiten de kerk: Ik heb het nog niet zo slecht gedaan.

Binnen de kerk: Als ik nu maar in mijn hart anders ben dan mijn goddeloze buurman. Als ik nu maar in mijn hart andere gedachten heb, betere gedachten. Kijk, als het nu zo is dat ik verkeerde ingevingen krijg, of een ander brengt me op een verkeerde gedachte, kijk, dat is te begrijpen. Dat kan, want zo sterk zijn we nu ook weer niet. Maar als ik dan maar eerst zelf op een punt gekomen ben: 'Dat wil ik niet'.

Geliefde gemeente, wat denk je daar nu van? Zou je daar jezelf nu mee bedriegen of niet? Ik denk van wel. Ik denk dat als we zo over de wet van de Heere God denken, en zo proberen op de een of andere manier ons geschikt te krijgen voor de genade, dat we onszelf dan bedriegen.

Ja, maar Paulus heeft het toch ook dat hij het goede wil doen, en het kwade hem bijligt. En hij zegt toch ook dat hij een vermaak heeft in de wet van de Heere God, maar dat er zo'n andere kracht is die hem gevangen neemt telkens. Ja goed, maar zover zijn we eigenlijk nog niet. Ik wil steeds maar weer komen even op het begin. Moet je, om te horen, 'Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis geleid heb', om dat te horen, om dat te geloven, om dat te aanvaarden, om daar Amen op te zeggen, moet je dan eerst zorgen dat je wilt wat God wil? Kijk, het Evangelie dat is ergens zo ontzettend scherp.

Het Evangelie is de goede Boodschap. Maar dan is het ook zo'n radicaal goede Boodschap, dat we er niet meer in geloven, tenzij. Maar we kunnen er niet in geloven. Waar blijkt dat uit? Nu ja, dat blijkt uit álles. Dat ik elke keer weer het pakkie op me neem. En dat ik elke keer weer als uitgangspunt neem: Als ik nu maar eerst zus, als ik nu maar eerst zo.

Misschien is er iemand die zegt: Man, als je dat nu zo voorstelt, dan ben ik bang dat je de mensen onverschillig maakt. Want als je er zo aan gaat staan, dat dat eigenlijk ook al niet deugt, dat willen, en noem maar op, waar blijf je dan? Dan doet iedereen maar wat goed is in zijn ogen.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

Ja, maar kijk, dan ben je ook geen tobber. Dan is het ook niet echt wáár, dat je bezig bent om te proberen te willen wat God wil. Dan zoek je alleen maar een uitweg eigenlijk om te doen wat God mishaat. Daar ben je dan mee bezig. Maar dat is heel wat anders. Kijk, dat is eigenlijk iets, ja..... Wat ik bedoel is dit: Die hele wet van de Heere God die uitmondt in het 'niet begeren', maar die door mij opgepakt wordt als een weg waardoor ik Gods gunst kan waardig worden, die hele wet is genade. En dat is nu juist mijn schuld, dat ik tegenover de genáde van God zo'n rebel ben. Dat is de schuld.

Dat is juist het schrijnende, geliefde gemeente, dat ik die wet op een ándere manier tot vriend wil hebben, dan dat God het bedoelt. En dat komt omdat ik een zondaar ben. Ik kan, buiten het licht van de Heilige Geest, die wet niet anders opvatten dan zoals ik doe. En dan is die wet toch een soort handgreep om te kijken of ik al wat dichter in de buurt van God ben, of van de vergeving, of wat dan ook.

Maar kijk, God wil juist bewerken dat wij onszelf níet als serieus nemen. Ons inzicht, onze kennis, onze tobberij van: Wat wil ik nu?

Sommige mensen kunnen dat zo mooi zeggen: Wat wil je nu? En dan slaat - begrijpelijk - als een mens niet helemaal verhard is, dan slaat hij zijn ogen neer, die ander partij: Ja, wat wil ik nu? Want vader laat duidelijk doorschemeren dat ....., of moeder ....., nu moet ik het zeggen. Wil ik nu het kwaad, wil ik nu de zonde dienen, wil ik nu mijn eigen weg gaan, ja, wat moet ik nu zeggen? Daar ligt dan die vraag: Wat wil jij dan?

Ja, dat lijkt inderdaad heel gemeend en ernstig. Maar toch moet ik er ergens ook een vraagteken bij zetten. Weet je dat nog niet? Wat jij wil en wat hij wil en wat zij wil, weet je dat nog niet? Wij willen niet wat God wil! Het is spijkers zoeken op laag water. Het is met ons toch verloren.

Jij wilt dat die ander 'heilbegerig' is. Dat die ander zegt: Ja, ik deug wel niet, maar ik wil toch wel graag bekeerd zijn, en een kind van God zijn. En ik wil graag heel netjes zijn. Dat wil je. Want dan denk je: Dat komt wel goed met hem of haar. Het komt wel goed.

Ja, ik weet ook niet hoe ik dat nu moet uitleggen.

Voor mij staat het vast dat er eigenlijk maar één oplossing is.

Als je het niet voor elkaar kunt krijgen, niet dat je dan als een best-doend mens op een gegeven ogenblik als het God behaagt - want je bent dan al een onderwerpje, want je wilt het graag, maar goed, je kunt God niet commanderen, maar... - de Heere God zal, op zeker moment in je leven, dat dan wel geven, dat geloof ik vast, want jij ..... Je bent eigenlijk al een veranderd mens.

God wil bewerken in ons leven dat wij ons met ónze ellendige wil, die niet deugt - en dan moet je niet zoeken naar twee willen, nee, met onze wil die toch niet deugt - wil de Heere God, niet dat wij die berg beklimmen dat we eindelijk kunnen zeggen: Ja, nu wil ik, nu wil ik echt. Nu geloof ik van mezelf dat ik goed begeer, 'één ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken'. Nee, God wil overgave. God wil dat ik in het aangezicht van Jezus Christus, die om mijn goede wil, om mijn, ja, dat ik toch wel graag een kind van God ben, maar ja, God is zo streng, God kijkt zo nauw, en daar zou dan God Zijn lieve Zoon voor gegeven hebben. Nu, dan had God Zijn lieve Zoon niet hoeven te geven. Als je zoveel van de Heere God houdt, dat je zo graag wil wat Hij doet, dan had God met een mindere verlosser het aangekund en afgekund. Dan had God gezegd: Kind, je doet het wel verkeerd hoor. Of nee, het is niet altijd zo mooi in de

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

vorm hoor, dat bloemetje was een beetje gekreukeld in je kleine handen, en dat papiertje was een beetje smoezelig, maar Ik weet dat je van Mij houdt.

Nu, wij weten uit het Woord van God, 'Wie is Deze, dat Hij voor vijanden Zijn leven heeft willen geven', dat is het wonder.

En nu is de bedoeling van de wet, niet dat we op moralistisch vlak, hoe belangrijk al die dingen ook zijn, dat weet ik wel, maar daar gaat het nu even niet om. Maar dat we als een soort thermometer naast die wet ..... Nee! Waarin God zegt: Dit niet dat niet, dat niet, en tenslotte, o ja, laat Ik het niet vergeten, je mag ook niet verkeerde lust hebben, je mag ook niet van een ander begeren, dat mag ook niet hoor. Zal je er goed om denken? En dat ik mij dan daaraan afmeet of het wel of niet goed gaat.

Nee, de Heere God die wil erkend zijn als de Verlosser. Als de Bevrijder. Als de Belover. Als de Genadige. En dat is nu mijn schuld. Dat is nu mijn schuld, dat ik niet die strenge werkgever, dat ik die in mijn hart uitscheld, maar dat ik een goeddoend God voor de gek houdt. En net doe alsof.

Dat ik een God die Zich in Zijn genade en ontferming openbaart, dat ik zo'n God nu niet vertrouw. Dat ik veel liever had dat Hij nu precies eens zou zeggen: Nu jongen, je bent nu hier. Nu dit stukje nog, Ik zal je wel een beetje helpen, dit stukje nog, en dan ..... Als ik dat nu maar precies wist. Als ik nu van die dingen waar ik nog aan twijfel, als ik daar nu maar precies op papier had hoe ik dat het beste zou kunnen doen. Zoals God het mooi vindt en goed vindt. Dan zou ik me rustiger voelen. En dan voel ik me niet rustig. De twijfel blijft toch maar vreten.

'Gij zult niet begeren'. Ja, wat dan?

De Heere God, zo. Jouw twijfelziek mens. Jouw mens die het niet voor elkaar krijgt. Die in die waan telkens maar leeft, dat je toch, al is het maar een verbroken en verbrijzeld hart, maar je moet wat hebben als je bij God ..... Je moet wat hebben. Als je in ieder geval maar oprecht berouw hebt dat je er spijt van hebt, want anders dan maak je toch niets klaar?

Ja, zo breed een mens maar door. Een jong mens, een oud mens. Luther zei: Als ik dood ben en je snijdt me open, dan vindt je nog een monnik. Altijd maar weer. Vandaar dat je ook zo weinig goede werken ziet, echt goede werken. Waarom niet? Die goede werken die je dan ziet, zogezegd, dat zijn allemaal eigen gemaakte dingen. We moeten dankbaar zijn. We moeten toch onze naaste liefhebben ....., zolang hij in mijn straatje past. Zolang tenminste als hij een klein beetje doet wat ik graag wil, of ís zoals ik graag wil.

En? Ja en. Hoe verder? God accepteert het niet! Hij doet het gewoon niet, je voelt het stuiten. Ja, maar wat moet een mens dan? Nu ja, een mens moet niets. Een mens hoeft niet dankbaar te zijn, waar moet je dat vandaan halen? Of denk je dat als je verlost bent dat je dan zo dankbaar bent, dat je uit dankbaarheid gaat doen wat de Heere wil? Denk je dat? Nu, daar kom je raar mee uit. Je zult bemerken dat er niets nodig is, en je bent alles vergeten.

Juist doordat de mens zo serieus is met zichzelf, en dat hij het niet zo makkelijk neemt met Gods Heilige wet, juist dát zorgt ervoor dat er zo weinig goede werken zijn. Eigenlijk helemaal niet, maar ik druk het even zacht uit. Zo weinig echt goede werken. Zo weinig écht liefde voor God en voor de naaste.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

Hoe komt dat? Nu ja, omdat het beginsel niet deugt. Omdat we eigenlijk maar steeds weer en nog bezig zijn op die vervloekte aarde, en die vervloekte vijgeboom, om daar nu wat aan te hangen, en daar wat van te oogsten. Daarom is het niet écht. Die werken zijn niet goed genoeg. Die werken zijn ook niet vol gevonden voor God. Want het voornaamste ontbreekt.

Gek hè, de mensen die het meest over de wet praten - het is ervaring hoor wat ik nu zeg, ik heb het meegemaakt, praktijk van het leven, dat je zegt: Wat is dat voor een vrome godsdienstige slag die er doorloopt? Soms om een kleinigheid: "Ja, maar...." Hoe komt dat? Dat je werkelijk ervaart en merkt: Je werken zijn niet vol bevonden voor God. Het is bedrog. Op een gegeven moment valt een mens door de mand, het is bedrog. Het klopt niet.

Een mens kan met een vroom gezicht, vrome praat, kan hij de ongerechtigheid indrinken als water. En zichzelf nog op de been houden. Echt mensen, dat is de praktijk van het leven. En ik zeg niet dat dat altijd precies zo opgaat, maar je zult wel ontdekken dat het toch zo is: Zolang ik met mijzelf bezig ben, en in mijzelf zoek en doe, dat het tegendeel uit de bus komt van wat er nu eigenlijk uit zou moeten komen: Het voorstaan en het wandelen in goede werken. Het is net alsof de Heere vanuit de hoge hemel ons mensen toespreekt in de zin van: Je bent een goede jongen. Als je nu ook dit nog doet en dat nog doet. En dan ga ik er nog harder tegenaan. Probeer het maar. En voor ik er erg in heb lig ik met mijn neus in de modder, in de goot. En dan wil ik het nog niet opgeven, want dan heb ik duizend verzachtende omstandigheden. En dan is het met mij zoveel erger als met die. En: niemand begrijpt me. Zo steekt dat nu allemaal bij ons mensen in elkaar.

Wat wil God? God wil volmaakt. God wil dat er geen lust is, zelfs gedachte aan het kwaad, aan de zonde, aan het begeren van de naaste. Weet je waarom niet? God zegt: Ik ben jullie Deel. En, nu moet je eens kijken.

Ik geef die man duizend schapen, ik geef er jou tien. Dat doe Ik. Dat is Mijn vrijheid, dat is Mijn goedheid. Je denkt misschien: Ik wil duizend schapen hebben. Maar wil jij die man zijn of die vrouw? Weet jij alles? God zegt: Ik ben God, die jullie uit Egypte leidt. Die armoedzaaier, die meeloper, die leider: Ik leid jullie uit Egypte, daar moet je blij mee zijn. Daar moet je tevreden mee zijn. Want tenslotte, Ik ben het Deel. En anders is die weg van die rijke en van jou .... Geloof je dat ik die man daar laat wonen, dat Ik die man die vrouw gegeven heb waar jij begerig naar kijkt. Geloof je dat Ik het ben Die dat gedaan heeft? Hoe durf je dan te begeren? Geloof je dat Ik hem dit, dat, zus, zo, noem maar op, dat Ik dat doe? Of het een zegen is of een vloek dat is vers twee. Wat wij er mee doen is ook vers twee. Dat het sterke benen zijn die de weelde kunnen dragen, dat is even ook vers twee. Het gaat nu eens even over God, dat Hij God is. En dat er geen ding gebeurt bij geval. En dat God geeft. Jan die krijgt misschien een Jannie en Piet een Pietje, of hoe dan ook. Maar God de Heere regeert.

Waarom kijk je dan met een begerige blik. Want dan ben je eigenlijk aan het oorlog maken met de Heere. Eigenlijk ben je dan in opstand tegen God. Je bent niet tevreden. Maar die naaste, Ik heb je die naaste toch gegeven? Dat is toch je broeder? Of je zuster? Die strompelaar? Die mopperaar misschien wel? Die heb Ik je gegeven! Dat je niet alleen bent.

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

Ik heb jou je vrouw gegeven, dat je niet alleen bent. Dat je niet alleen hoeft te zijn. Daar zou je niet tegen kunnen misschien. Je kunt met iemand praten. Misschien nog wel een vriend ook erbij, misschien wel een gemeente, een vergadering.

Dat van je naaste is. Ja, kijk, je voelt aan: Je mag gerust wat aan de Heere vragen hoor. Je mag overal om vragen. Heere, ik begeer: Mag ik werk vinden, mag ik een man, een meisje vinden, een vrouw, mag ik een huis vinden. Waarom zou dat verkeerd zijn?

Gij zult niet begeren wat van uw naaste is. Het gaat om je broeder of zuster. Gij zult niet begeren. Dat denkproces is verworpen door de Heere God. Want de Heere God is alles. Hij is het Deel voor eeuwig, en Hij deelt uit onder de mensenkinderen.

Ja misschien ....., een kind des Heeren zei eens: Heere God, waarom moet ik zo verrot arm zijn? Ja, ik kan het begrijpen. Ik kan het begrijpen dat een mens zo iets zegt. Maar ja, het is de vraag of dat jij zou kunnen dragen wat die andere weer moet dragen. God en de naaste en ik, niet de minste lust.

De Heidelbergse Catechismus gaat nog veel verder. Die denkt bij zichzelf: Kijk eens, dat laatste gebod, dat betekent: Nu, als je nu alles gedaan hebt wat je behoort te doen, kijk dan nog eens verder, heb je het ook nooit gedácht? 'Ik wou dit, ik wou dat?' Heb je nooit de Sabbat overtreden, heb je nooit gelogen, heb je nooit je vader en je moeder onheus behandeld, in je gedachten?!

Láten we er eens van uitgaan, het is niet zo. Dat je nog nooit geroddeld hebt, en geen vals getuigenis van de naaste, enzovoorts, gegeven, heb je het dan ook nooit gedácht?

Dat is heel mooi van de catechismus, dat hij het zo doet. Hij zegt: Ja hoor eens, het moet állemaal goed zijn, want mensen zien een kans om van hun leven een mooie kerstboom te maken, vol met lichtjes en versierseltjes en balletjes en appeltjes en noem maar op, maar als hij een jaartje in de kamer staat dan valt hij uit. Dan is het rommel, moet je hem weggooien. Want het is maar een opgetuigd dingetje, hij is dood. Ergens is hij dood.

De catechismus zegt: Hoe is het nu? Rijke jongeling? "Al die dingen heb ik gedaan van mijn jeugd af aan". Ja maar, hoe is het nu van binnen? Geef nu alles eens weg wat je hebt, en neem dan je kruis op en volg Mij na. Dan heb je een schat in de hemel. God lief hebben boven alles toch hè? En hij werd bedroefd, omdat hij ergens aanvoelde, ja, dat is eigenlijk waar. Wat bekommer ik me om dit of om dat nog, wat zegt het me? Maar dat kun je toch niet doen? Dat kan nooit de wil van God zijn. Zo. Wat wil je dan? Wil je dan: Mijn begeren is voor U Heere, in alles, kun je dat dan niet zeggen? Nee, dat kan ik niet zeggen. Nu, blijf dan waar je bent. Ga niet bedroefd heen, want die droefheid die werkt de dood. Maar blijf zitten waar je zit, onder het Evangelie van Gods genade.

Kom met dat ellendige hart, wat nergens eigenlijk deugt, kom er mee bij de Heere God. Ja, maar dat kan ik niet brengen. Nu, je hoeft ook niets meer te brengen. Ik weet niet, ik zou het in alle toonaarden willen zeggen, dat onbegrijpelijke van het Woord van God. Dat een mens die maar zit te rommelen en te knoeien om eruit te komen, wij, en allemaal hè, en intussen wordt het eigenlijk allemaal steeds beroerder. We worden steeds naarder tegenover God en tegen de naaste, want het klopt niet. En elke keer maar weer. Waarom niet? De basis deugt niet.

Dat we nu eens bij die Heere God mogen terecht komen. Die zegt: Kom, alles is klaar. Laten we eens beginnen om wat te eten en wat te drinken, en om vrolijk te zijn. Laat je eerst eens aankleden. Hè? Ja! Ja, maar zo gaat het niet. Nee, dat weet ik wel, omdat wij

CATECHISMUS ZONDAG 44 VRAAG 113

zo niet willen. Maar het is wel zo. Het is wel echt zo. Ons oog is boos, maar het oog van de Heere is niet boos. De Heere die komt zo en die zegt: Kom maar in de wijngaard. Ja, maar het is nog maar een uurtje, ik kan niets meer verdienen. Dat zoek ik wel uit, zegt de Heere van die wijngaard.

De Heere zegt: Leer van Mij, Ik ben de ware Wijnstok. Maar dan moet je ophouden met die oude breikous waar je elke keer weer een penneetje opnieuw aan wilt breien van dit en dat. Want je deugt niet. Ergens is het bedrog. Je bedriegt jezelf. Want je kunt niet hartelijk, werkelijk God lief hebben boven alles en de naaste als jezelf. Dat kun je niet, het is een afgesneden weg.

Maar hoor nu eens naar Mij. Ik maak je blij, want ik zeg: Ik ben je Verlosser. Laat het nu eens op Mij aankomen. Dat ik uw God ben. Dat ik gezegd heb: Dit volk - dat akelige volk, dat jammerlijke volk, huichelaars die kunnen van alles en nog wat voor de dag slepen. Ze huilen wanneer ze willen, ze bidden wanneer ze willen, oh, er komt geen eind aan. Ze komen met een verslagen hart: Oh ja. Maar dat kan jij niet hè? Laten we maar eerlijk zijn, dat kan jij niet. Nu, zegt de Heere, nu gaan we eens van de andere kant beginnen, van Mijne kant.

Kijk eens, het is allemaal al in orde. Ja, maar wat dan? Hoe moet dat .....? Treedt vrolijk voort op 's Heeren wegen. Op 's Heeren wegen. "Laat ons voortgaan kinderen", zo! God, Die alleen! Jezus Christus, Hij heeft het volbracht. Daar geven we iets van onszelf prijs. Dat moet. Dat doet God. Al klimmen we honderd keer tegen de kant op, want morgen is het misschien weer verkeerd, en dan zit je weer aan de verkeerde kous te breien, aan jezelf. En dan wordt je weer zo chagrijnig van. Dat je je vrouw uitscheldt misschien, omdat je helemaal zo gemelijk bent. En je hebt geen zin en dit en dat, zus en zo. Dat komt er allemaal van.

Maar als je mag zeggen: De dag is Uwe, ook vormde Gij de nacht. Tjonge ja. "Hé, wat ben jij vrolijk? Wat scheelt er aan?" "Ja, God is goed voor zo'n akelig mens. Dag vrouw, sterkte hoor vandaag. Dag jongen, dag meisje, hou je er rekening mee, God is goed. Hij heeft in Jezus Christus alles gedaan".

Het klinkt gevaarlijk hé, en toch is dat de weg. Het klinkt zo dat de mensen nijdig worden en zeggen: Ja, dat is ..... nee hoor. Nee, een mens kan meer doen wat hij wil. Hij wil er niet aan dat hij dat dóét! Hij dóét wat hij wil! Al doet hij nog zo vroom. Maar nu de Heere, dat is de wel en toebereide aarde, daar moeten we van leven.

Gij zult niet begeren. Jezus zegt: Vader, Ik heb U begeerd, dag en nacht, want U bent Mij alles.

AMEN